

Sygn. akt III Ca 2135/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Leszek Dąbek

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C., A. Z. i A. G.

przeciwko Z. C.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 18 sierpnia 2017 r., sygn. akt I C 1440/17

1. **zmienia zaskarżony wyrok:**

a) **w punkcie 2 w ten sposób, że oprócz zasądzonych w punkcie 1 świadczeń dodatkowo zasądza od pozwanej Z. C. na rzecz powodów G. C., A. Z. i A. G. solidarnie kwotę 1396 zł (tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższymi niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 22 lutego 2017r.;**

b) **w punkcie 3 w ten sposób, że nie obciąża pozwanej kosztami procesu w pozostałej części;**

2. **nie obciąża pozwanej kosztami postępowania odwoławczego.**

SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 2135/17

UZASADNIENIE

Powodowie G. C., A. Z. i A. G. żądali zasądzenia solidarnie na ich rzecz od pozwanej Z. C. kwoty 3 183,31zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym nie wyższymi niż maksymalne odsetki za opóźnienie od kwoty 2 973,31zł oraz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdzili, że w dniu 5 10 2015r. pozwana zawarła z powodami prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) s.c. w T. umowę pożyczki gotówkowej na kwotę 3 380zł zobowiązując się ją spłacić

w 24 ratach. Pozwana nie wywiązała się z zawartej umowy, spłaciła 5 rat w łącznej wysokości 843zł. Wielokrotnie wzywali pozwaną do zapłaty. Wezwania pozostawały bez odpowiedzi. Pismem z dnia 8 08 2016r. dokonali wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie zostało odebrane przez pozwaną w dniu 12 08 2016r. Dochodzona kwota obejmuje kwotę 2 729,94zł z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki, 110,13zł z tytułu niespłaconych odsetek kapitałowych, skapitalizowanych na ostatni dzień wypowiedzenia umowy pożyczki, 15,07 z tytułu odsetek za opóźnienie od niespłaconych w terminie rat pożyczki, 118,17zł z tytułu odsetek za opóźnienie od zadłużenia przeterminowanego liczonych od dnia wymagalności całej pożyczki, 60zł z tytułu wezwań do zapłaty, 150zł z tytułu podejmowanych czynności windykacyjnych.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej sporządził w dniu 9 03 2017r. nakaz zapłaty, w którym polecił pozwanej zapłacić powodom dochodzone należności oraz koszty procesu.

Pozwana Z. C. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w części ponad kwotę 1 141zł.

Wskazała, że roszczenie we wskazanej wysokości nie istnieje. Podniosła zarzut nieważności postanowień zawartej umowy.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w wyroku z dnia 18 08 2017r. zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 436,31zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższymi niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 1 571,31zł od lutego 2017r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołując regulację art. 720 k.c., art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 58 k.c. stwierdził, że wątpliwości budzą zapisy umowy pożyczki co do wysokości pobranej przez powodów prowizji oraz żądania zapłaty kosztów windykacji. Uznał, iż prowizja zawarta w umowie stanowi aż 70% kwoty pożyczki faktycznie wypłaconej pozwanej, jest rażąco wygórowana i sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. W konsekwencji stwierdził, iż tylko zapis § 10 ust. 1 umowy pożyczki z dnia 5 10 2015r. jest nieważny na mocy art. 58 § 2 k.c. i umowa pożyczki pozostaje w mocy co do pozostałych części zgodnie z art. 58 § 3 k.c. Jednocześnie podkreślił, iż poza prowizją umowa przewidywała także oprocentowanie pożyczki w wysokości odsetek maksymalnych przewidzianych w art. 359 § 2¹ k.c. Następnie przywołując treść regulacji art. 6 k.c. uznał, iż powodowie nie wykazali, że ponieśli koszty windykacji w dochodzonej pozewem kwocie 150zł. W zakresie kwoty 60zł uznał jej naliczenie za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumenta, a kwoty naliczone tytułem opłat za wezwania za nieważne z mocy prawa. Stwierdził, iż przewidziana w umowie jednorazowa opłata za wezwanie do zapłaty znacząco przekracza koszty wysłania stosowanego pisma za pośrednictwem operatora pocztowego listem poleconym. Uwzględniając powyższe uznał, iż należność powodów winna zostać pomniejszona o prowizję w kwocie 1 396zł, koszty wezwań w wysokości 60zł i czynności windykacyjne w wysokości 150zł. W zakresie kwoty 1 606zł z odsetkami umownymi od 22 02 2017r. powództwo podlegało oddaleniu wobec braku przesłanek z art. 720 § 1 k.c.

O odsetkach orzekł na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 482 k.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Orzeczenie zaskarżyli **powodowie G. C., A. Z.**

i A. G. w części oddalającej powództwo oraz orzekającej o kosztach procesu. Wnosili o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów dodatkowo kwoty 1 396 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 22 02 2017r. do dnia zapłaty

wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, ponadto zasądzenia zwrotu kosztów postępowania przez Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zarzucili, że przy ferowaniu wyroku naruszono:

- prawo procesowe, tj. regulację art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, a tym samym nieprawidłowe przyjęcie, że zastrzeżenie przez pożyczkodawcę prowizji jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego;
- prawo materialne, tj. regulacje:
- art. 385¹ § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w efekcie nieprawidłowe przyjęcie, że postanowienia umowy pożyczki gotówkowej dotyczące zastrzeżenia przez pożyczkodawcę prowizji nie określają głównego świadczenia strony pozwanej i przez to nie wiążą pozwanej;
- art. 58 § 2 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i w efekcie nieprawidłowe przyjęcie, że zastrzeżenie przez pożyczkodawcę prowizji jest nieważne ponieważ jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego;
- art. 720 k.c. poprzez uznanie, iż pozwana jest zobowiązana do zwrotu kwoty pożyczki mniejszej niż otrzymała.

W uzasadnieniu powołując się na przepisy ustawy z dnia 12 03 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2016r., poz. 1528) wskazał, że ustawodawca nałożył na kredytodawcę obowiązek jasnego i precyzyjnego określenia kosztów jakie zmuszony będzie ponieść konsument i powyższy wymóg został spełniony w § 10 umowy. Ponadto podnosili, iż zastrzegając prowizję nie działali w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Sprostali obowiązkowi wykazania faktu udzielenia pożyczki, wysokości pożyczki i zasady jej spłaty.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował dochodzone roszczenie a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę i orzekając skonstruował prawidłową podstawę faktyczną orzeczenia.

Ustalenia składające się na podstawę faktyczną powództwa mają podstawę we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych,

których ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Skarżąca w ramach zarzutu naruszenia przy ferowaniu wyroku prawa procesowego - regulacji art. 233 § 1 k.p.c. - w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną, wobec czego nie ma on wpływu na powyższą ocenę.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie - dotyczącym zawarcia przez strony umowy,

jej zakwalifikowania oraz wykonania - jest prawidłowa i Sąd odwoławczy w tej części

ją podziela (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Słusznie także Sąd pierwszej instancji w toku rozpoznania sprawy powziął wątpliwości co do ważności zakwestionowanych przez niego postanowień umowy.

Przy rozpoznaniu tego zagadnienia umknęło jednak jego uwadze, iż powyższa umowa została zawarta już pod rządami ustawy z dnia 12 05 2011r.

o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2016r., poz. 1528 j.t.) regulującej w sposób szczegółowy tego typu umowy, w tym między innymi w obowiązującym jej obecnie brzmieniu w regulacji art. 36a ust 1 w sposób jednoznaczny uregulowano limit pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego.

Jakkolwiek regulacja ta nie ma wprost zastosowania w odniesieniu

do przedmiotowej umowy, to zawarte w niej kryteria mogą i powinny być pomocniczo uwzględnione przy ocenie abuzowości i ważności zakwestionowanych przez Sąd Rejonowy postanowień, co wymagało zobowiązania skarżącej do przedłożenia stosownych wyliczeń, czego w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie uczyniono.

Zostały one zawarte w apelacji i zgodnie z zamieszczonymi w niej prawidłowymi obliczeniami zamykają się one kwotą 1.728,06zł, przez co są wyższe od pobranej przez skarżących – zgodnie z zakwestionowanymi przez Sąd Rejonowy postanowieniami umowy - prowizji w kwocie 1.396zł.

Z tej przyczyny w tej części zanegowane przez Sąd Rejonowy postanowienia umowy nie są sprzeczne z zasadami współzycia w rozumieniu regulacji art. 58 § 2 k.c., przez co - wbrew temu co przyjęto przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia – regulacja ta nie ma w sprawie zastosowania.

Czyni to apelacje uzasadnioną i prowadziło do zmiany zaskarżonego orzeczenia – w oparciu o regulacje art. 386 § 1 k.p.c. - przez zasądzenie od pozwanej

na rzecz powodów dodatkowo kwoty 1396zł z dochodzonymi od niej odsetkami.

Równocześnie Sąd Odwoławczy wziął pod uwagę, iż wskazane powyżej wyliczenia zostały zaoferowane Sadowi przez skarżących dopiero w postępowaniu odwoławczym, przez co w zaskarżonej części niniejsza sprawa miała wątpliwy charakter, a to stanowi o tym, że zachodzi w niej szczególnie uzasadniony wypadek

o którym mowa jest w art. 102 k.p.c.

Dlatego przy zastosowaniu zawartej w tym przepisie regulacji prawnej zmieniono zawarte w punkcie 3 zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu w ten sposób, że nie obciążono pozwanej kosztami procesu w pozostałej części.

Reasumując, zaskarżony wyrok jest w jego zakwestionowanej części wadliwy i dlatego apelację powodów jako w części uzasadnioną uwzględniono, zmieniając zaskarżony wyrok w sposób wskazany w sentencji w oparciu

o regulację art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację

art. 102 k.c. z tych samych przyczyn, które legły u podstaw rozstrzygnięcia

o kosztach procesu za pierwszą instancję.

SSO Leszek Dąbek